

[Gert Petersen]

det så forstået overalt, for ellers er jeg bange for, at enten består Europakortet om få år af flere stater – det er jeg nu ikke bange for, jeg tror, det bliver en kendsgerning – end der var ikke efter 1945, men efter 1918, eller også kommer vi til at opleve borgerkrige, grænsekonflikter, straffeekspeditioner osv.

Vi skal heller ikke undervurdere nationalbevidstheden hos os selv i Vesteuropa. Vi må forvente en lignende vækst, både dér hvor det i forvejen gør ondt som i Nordirland og Baskerlandet, men også i andre regioner, for ikke at tale om de eksisterende nationalstater.

Overhovedet er det en katastrofal fejltagelse at tro, at nationalstaten er ved at dø ud. Det forholder sig lige omvendt: nye nationalstater er ved at vokse frem, og i de gamle dør nationalbevidstheden naturligvis slet ikke ud under sådanne forhold. Det er der en risiko ved, ingen tvivl om det. Jeg kommer tilbage til det. Men der er også noget positivt ved det, for historien viser, at der er en nær forbindelse mellem nationalstatens og demokratiets tilblivelse. Bare sådan en ting som at blive regeret på sit eget sprog. Det er uundværligt for et folkestyre. Og derfor vil virkeliggørelse af den såkaldt økonomisk-monetære union og en egentlig europæisk unionsdannelse have en negativ effekt. Der er flere andre grunde til det.

For det første er et betydeligt nationalt spillem rum afgørende for demokratiet. Det gælder i ganske særlig grad retten for et folk til selv at bestemme over sine offentlige budgetter, både finansiering og fordeling. Allerede derfor siger SF nej til Delors-planens fase 2 og 3 og de andre udspil, der kommer om en økonomisk-monetær union.

For det andet vil en økonomisk og monetær union skabe en ny barriere i Europa. 12 lande vil placere sig i en økonomisk dominerende position i forhold til de øvrige stater, hvoraf især nogle af de østeuropæiske risikerer at blive en slags koloniale bagland til det rige EF-land, og det er netop at invitere til nationalisme.

Vi må også advare mod, at man giver EF-Parlamentet lovgivningsbeføjelser. Vel er det demokratisk valgt, men af ca. 160 mio. vælgere i vidt forskellige lande. Bindende flertalsbeslutninger her vil ikke alene betyde, at lovene trækkes ned over hovedet på nogle mennesker – det er også tilfældet herhjemme – men at de trækkes ned over hovedet på hele nationer, og det vil være aldeles uholdbart.

Dermed har jeg ikke afvist en demokratisering i EF, tværtimod. Vi efterlyser den selv, men der må betrædes andre veje, indføres fuld åbenhed og offentlighed i EF-institutioner og procedurer, styrke, ja, der må ske en styrkelse af parlamentets kontrolmuligheder, og parlamentet må have initiativret. Der må indføres flertalsafgørelser ved sikring af minimumsregler for miljø og sociale rettigheder. På sådanne områder skønner vi at der er brug for en ny Romtraktat, for der er da ingen tvivl om, at sådan som Europa nu har udviklet sig, har EF, men altså uden en økonomisk og monetær union, en væsentlig rolle at spille i formningen af det nye Europa.

For det første af den simple årsag, at mange af de nye demokratier vil søge ind i EF. Det gælder i forvejen Østrig. Også her vil vi advare mod eksklusiviteten. Ingen demokratisk stat, der søger optagelse, må holdes ude.

For det andet, fordi der sker en økonomisk integration, hvad enten vi kan lide det eller ej. Der er tale om økonomiske lovmæssigheder, som er stærkere end mennesker. Det betyder så, at stærke kapitalkræfter får mulighed for at udnytte nationale forskelle til ugunst for miljøet og for lønmodtagerne, og derfor er det en fælles solidarisk interesse, at der sikres minimumsregler for det ydre miljø, for visse lønmodtagerrettigheder og sociale forhold, naturligvis under den forudsætning, at hvert enkelt land kan gå længere.

Her kan EF gøre en indsats, primært på EF-området, naturligvis. Men på en eller anden måde må de øvrige stater inddrages, så der kan gælde de samme minimumsregler i Polen og Portugal, Norge og Grækenland, og så kan hver enkelt stat gå længere. Det må de have en ubetinget ret til.

For det tredje kan EF spille en rolle som koordinator for en væsentlig del af den økonomiske bistand østover, men det er meget vigtigt, at det økonomiske samarbejde mellem EF og de øvrige stater, og det gælder også mellem EF og EFTA, sker på et absolut ligeberettiget grundlag. I så fald kan det måske blive springbræt til et virkeligt aleuropæisk samarbejde, en slags konføderation, der omfatter hele Europa.

Både i denne og i andre sammenhænge kan også Europarådet spille en meget væsentlig rolle. En konføderation, det er et statsforbund, modsat forbundsstaten. Ved et statsforbund er der tale om frie, uafhængige stater, der forplig-